

Kommunfullmäktige

Dnr: /Ärendebeskrivning/

2025-01-30

Kod: /Processkod/

Fairtrade City

Jag vill tacka Marit Normasdotter för interpellationen. Nedan följer svaren på hennes frågor om varför Botkyrka kommun inte längre är diplomerade av Fairtrade City.

1. Varför valde Botkyrka kommun att inte förnya sin diplomering som Fairtrade City?

Fairtrade är ett internationellt varumärke vars svenska avdelning ägs av LO och Svenska kyrkan gemensamt. Normasdotter anger de skäl som Fairtrade själva anger för att rättfärdiga sin verksamhet. Här finns dock anledning att ifrågasätta om Fairtrade faktiskt uppnår detta syfte.

Kriterierna för att certifieras som Fairtrade-producent, samt vilka ersättningsnivåer som betalas ut, premierar en kooperativ verksamhetsform över enskilda odlare. Det innebär att det finns en ideologisk slagsida som inte nödvändigtvis överensstämmer med de faktorer som bringar välbefinnande och välmående till ett samhälle och till den enskilda.

Värt att notera är att Botkyrka är långt ifrån ensamma om att avsluta certifieringen från Fairtrade City. 2018 var 67 kommuner i Sverige certifierade, vilket i dagsläget har krympt till 31. Merparten av de kommuner som för några år sedan var certifierade har alltså valt att avbryta certifieringen. Här återfinns såväl höger- som vänsterstyrda kommuner och allt däremellan.

2. I vilket politiskt organ fattades beslutet att inte förnya Fairtrade City diplomeringen?

I Botkyrka har det länge funnits en oklarhet i beslutsgången för vissa politiska beslut – alltså var, när och hur beslut fattats. Detta är något som Botkyrkas bästa sedan vi tog över styret i kommunen verkar för att komma till rätta med.

De senaste åren har Fairtrade City inte varit förankrat eller prioriterat av varken kommunen som organisation, näringslivet eller civilsamhället

vilket gjort att arbetet inte gett önskat resultat. I det nya styret rådde därför en enighet om att inte ansöka om att förnya diplomeringen.

Att inte ansöka om förnyad diplomering av Fairtrade 2025 kommer att komma upp till beslut i kommunstyrelsen i mars för att därefter inarbetas i policy- och riktlinjesrevideringarna.

3. Hur påverkade detta beslut kommunens strategiska arbete för etisk konsumtion och hållbar handel?

Beslutet frigör resurser, där den årliga avgiften 20 000 kronor för diplomering bara utgör en bråkdel av kommunens totala kostnader för att administrera Fairtrade. Därmed kan vi på ett förutsättningslöst sätt arbeta fram en strategi för hur kommunen på ett så effektivt sätt som möjligt kan uppnå de mål som det av kommunfullmäktige antagna dokumentet Ett hållbart Botkyrka föreskriver.

Upphandlingsavdelningen arbetar efter kommunens upphandlingspolicy samt riktlinje, vilket innebär att beslutet sätt och vi inte påverkar hur de arbetar eller vilka krav som ställs i kommunens upphandlingar. Sedan kommer självfallet detta beslut påverka hur kommande riktlinje och policy formuleras.

4. Finns det planer på att återansöka om diplomeringen, och om inte, vilka alternativa initiativ planeras för att främja social och ekonomisk hållbarhet?

Kommunen har inga planer på att återansöka om diplomering. Däremot pågår ett arbete med att ur ett bredare perspektiv se över upphandlingen inom kommunen för att främja ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet.

I den inköpsrapport som tas fram för 2025 och som kommer upp till KS i mars/april anges vilka upphandlingar där kommunen ställer krav på både social och miljömässig hållbarhet. Rapporten kommer att ligga till grund för oss i politiken att avgöra om det ställs rätt mängd krav eller om vi ska öka eller minska kravmängden.

5. Hur arbetar kommunen idag för att öka andelen rättvist handlade produkter i sina upphandlingar?

Den senast antagna policyn antogs av kommunfullmäktige 2017 och löpte ut under 2022. Men eftersom det då inte antogs någon ny policy följer man fortfarande den gamla. Kommunen arbetar med att revidera upphandlings- och inköspolicyn. Ambitionen är att den reviderade policyn kan antas av kommunfullmäktige under hösten i år. Även

riktlinjerna för upphandling och inköp som antas av kommunstyrelsen kommer följaktligen att behöva revideras.

Stina Lundgren (M), kommunstyrelsens ordförande